

А.А. Верзун, канд. екон. наук, доц. (ЛНАУ, Львів)

С.Я. Миколаїв, студ. (ЛНАУ, Львів)

ФОРМУВАННЯ ВАРТОСТІ КРЕДИТНИХ РЕСУРСІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Індикатором вартості кредитних ресурсів для суб'єктів господарювання є облікова ставка НБУ. Необхідно зазначити, що порівняно з економічно розвинутими країнами в Україні облікова ставка НБУ змінювалась протягом досліджуваного періоду досить часто та в умовах кризових явищ не завжди сприяла росту економіки, оскільки використовувалась, швидше, як важіль боротьби з валютними спекуляціями (табл. 1).

Таблиця 1 - Динаміка облікової ставки НБУ [2]

Показник	2013 р.		2014 р.			2015 р.			
	10.06	13.08	15.04	17.07	13.11	06.02	04.03	28.08	25.09
Відсоток	7,0	6,5	9,5	12,5	14,0	19,5	30,0	27,0	22,0

У 2013 р. мінімальна ставка кредитування сільськогосподарських підприємств була відмічена в розмірі 17,5 %. Кредит наданий АТ «Ощадбанк». Максимальна ставка кредитування становила 24 % (ПАТ «Креді Агріколь Банк»). У 2014 р. ставки кредитування коливались в межах: min - 17 % - ПАТ «Фінансова ініціатива» та max 23 % - АТ «Про Кредит Банк».

Суттєво зросли мінімальні та максимальні відсоткові ставки по наданих кредитах у 2015 р. Мінімальна ставка кредитування становила 19 % по кредитах, наданих ПАТ «Райфайзен Банк Аваль». Мінімальна ставка зросла у 2015 р. порівняно з 2013 р. на 1,5 %. Максимальна ставка у 2015 р. становила 30 % (ПАТ «Райфайзен Банк Аваль») та зросла порівняно з 2013 р. на 6 %.

Важливим є питання вартості кредитних ресурсів для аграрних підприємств. Висока відсоткова ставка за кредитами зумовлює недоступність останніх для підприємств.

Протягом 2013-2015 рр. відбулося істотне зростання кредитних ставок для аграрних підприємств у всіх районах Львівської області. Зокрема при порівнянні 2015 і 2013 років, найбільший ріст кредитних ставок зафіксовано у Жидачівському районі – 7,5 %, з 19,0 % середньої ставки за кредитами для господарств у 2013 р. до 26,5% у 2015 (табл. 2).

Таблиця 2 – Середні ставки за кредитами отриманими аграрними підприємствами Львівської області, %*

Показник	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2015 р. до 2013 р., (+,-)
Буський	20,0	17,0	23,3	3,3
Бродівський	18,0	-	21,2	3,2
Городоцький	22,0	21,0	21,4	-0,6
Дрогобицький	18,0	27,0	-	-18,0
Жидачівський	19,0	22,0	26,5	7,5
Жовківський	20,0	-	-	-20,0
Золочівський	23,0	23,0	-	-23,0
Кам'янка-Бузький	23,0	18,0	21,2	-1,8
Миколаївський	21,0	21,0	-	-21,0
Самбірський	-	18,0	25,9	25,9
Сокальський	21,5	20,1	20,6	-0,9
Стрийський	19,0	-	19,7	0,7
Старосамбірський	20,5	-	28,0	7,5
Радехівський	19,0	19,0	21,0	2,0
Перемишлянський	19,7	19,0	21,0	1,3
Пустомитівський	21,0	-	24,0	3,0

*Розраховано за даними Департаменту АПР ЛОДА

Найменший приріст спостерігався у Стрийському районі – 0,7 % при порівнянні вказаних вище років. Загалом зростання кредитних ставок відбулося у більшості районів. При цьому спостерігається тенденція коли в районах, де функціонують господарства, що показують кращі показники рентабельності кредитні ставки зростають в меншій мірі, ніж в районах де показники рентабельності діяльності аграрних підприємств є гіршими.

У 2015 році відбулось істотне подорожчання кредитних ресурсів для аграрних підприємств (найвища відсоткова ставка – 30 %), що зробило їх ще більш недоступними. Цю проблему недоступності кредитних ресурсів держава вирішує за допомогою механізму часткової компенсації їх вартості.

Інформаційні джерела

1. Інформація щодо обсягів кредитів залучених підприємствами агропромислового комплексу Львівської області за 2013-2015 рр. // Департамент АПР ЛОДА.

2. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>